

Rohkeat vaikuttajat

Harjoituksen kulku:

Jaa oppilaat pienryhmiin, joista jokainen saa luettavakseen yhden tarinan rohkeasti maailmaan vaikuttaneesta lapsesta tai nuoresta (seuraavilla sivuilla). Jos oppilaita on paljon, saman tarinan voi antaa useammalle ryhmälle.

Yksi oppilaista lukee tarinan muille ääneen, minkä jälkeen ryhmä pohtii yhdessä:

1. Minkä asian puolesta tarinan päähenkilö halusi vaikuttaa ja miksi?
2. Mitä keinoja hän käytti vaikuttamiseen?
3. Mikä auttoi tarinan päähenkilöä onnistumaan?
4. Pystyisittekö itse tekemään saman kuin tarinan sankari? Miksi / miksi ette?

Piirtäkää taululle kysymyksiä varten kolme osiota, joiden nimiksi tulee: 1) *motivaatio*, 2) *keinot* ja 3) *onnistumisen avaimet*. Jokainen ryhmistä saa yksi kerrallaan kertoa muille tarinastaan omin sanoin oleellisimmat asiat (jos useammalla ryhmällä on sama tarina, voi toinen ryhmä täydentää). Käykää tämän jälkeen läpi kunkin ryhmän selvittämät vastaukset kysymyksiin ja kirjatkaa kysymysten 1-3 vastaukset avainsanoin taululle otsikoiden alle.

Pohtikaa lopuksi yhdessä:

- Kuka voi vaikuttaa asioihin? Mitä ominaisuuksia häneltä vaaditaan?
- Oletteko itse pyrkinet vaikuttamaan johonkin asiaan? Mihin? Millä keinoin, ja miten kävi?
- Mihin asioihin haluaisitte vaikuttaa?

Rohkeat vaikuttajat: kopioitavat tarinat oppilaille

Juoksumatka luonnonsuojelun puolesta

Etelä-Afrikka,
Giles Clarke
9 vuotta

Eteläafrikkalainen 9-vuotias Vihreä lippu -koululainen Giles Clarke osallistui vuonna 2015 yhdessä isänsä kanssa 2600 kilometrin juoksumatkalle Afrikan mantereen halki afrikannorsun suojelun ja kestävän makeanveden käytön puolesta. Afrikannorsu on uhanalainen laji, jota uhkaa etenkin norsunluun vuoksi tehtävä salametsästys. Eteläisessä Afrikassa myös makea vesi on kortilla, jolloin kestävä vesien käyttö on äärimmäisen tärkeää.

Giles juoksi isänsä mukana päivittäin 5 km matkan. Hän myös testasi juoksureitin varrelle osuneiden jokien vedenlaadun sekä vieraili reitille osuneissa kouluissa levittämässä tietoa ja innostamassa oppilaita yhteisiin projekteihin. Tempauksen seurauksena yhä useampi ihminen tietää makeanveden varantojen sekä uhanalaisen afrikannorsun suojelun merkityksestä aiempaa enemmän!

Lasten ääni kuuluviin!

Kanada,
Severn Cullis-Suzuki
12 vuotta

Severn Cullis-Suzuki, kanadalainen 12-vuotias tyttö, perusti lapsena ystävineen Environmental Children's Organization -nimisen lasten ympäristöjärjestön yhteisen planeettamme suojelemiseksi. Suuren yleisön tietoisuuteen Severn pääsi YK:n maailmankokouksessa Rio de Janeirossa vuonna 1992, missä hän piti koko Yhdistyneiden kansakuntien istunnolle puheenvuoron. Vaikuttavassa ja päättäväisessä puheessaan hän vaati kansainvälisiltä johtajilta sanojen sijaan tekoja planeettamme suojelemiseksi lapsille ja tuleville sukupolville, ja sai kokoukseen osallistuneet valtioiden johtajat hiljaisiksi liikutuksesta.

Rio de Janeiron kokoukseen Severn oli päässyt päättäväisyytensä ansiosta, keräämällä matkarahat itse kokoon järjestönsä kautta ja pyytämällä puheenvuoromahdollisuutta YK:n yleiskokouksen järjestäjiltä. Severnin vaikuttava puhe löytyy edelleen kuunneltavaksi muun muassa Youtube-videopalvelusta.

Käsitöillä varoja hyvään tarkoitukseen

Suomi,
Anna Rukko
17 vuotta

Espoolaislukiolainen Anna Rukko selvisi nuorena sairastamastaan syövästä ja halusi auttaa muita syöpäsairaita lapsia keräämällä rahaa uudelle lastensairaalalle. Anna kampanjoi vuosina 2013–2015 uuden Helsingin lastensairaalan puolesta ja keräsi hankkeelle yhteensä yli 60 000 euroa rahaa yksityisiltä lahjoittajilta. Rahat Anna sai kokoon huutokauppaamalla itse tekemiään koruja Facebookissa.

Korukauppa sai huikean hyvän vastaanoton ja kannustusta, ja Annan kauniita itsetehtyjä koruja myytiin jopa satojen eurojen hintaan. Tuotto koruista meni lyhentämättömänä uuden lastensairaalan rakentamisen hyväksi.

Merikilpikonna pelastamassa

Intia,
Harshit Agrawal
10 vuotta

Valtamerten suuret kilpikonnat syövät ravinnokseen meressä kelluvia läpikuultavia meduusoita. Ikävä kyllä niiden kanssa lähes yhdennäköisiä ovat meressä kelluvat muovipussit. Merikilpikonna on kuollut viime vuosikymmenten aikana muovipussien aiheuttamaan tukehtumiseen satoja tuhansia vuodessa.

New Delhissä asuva 10-vuotias Intialaispoika Harshit Agrawal päätti tämän vuoksi tehdä jotakin kotikaupunkinsa jatkuvalla muovipussien kulutukselle ja muoviroskan kadulle heittämiselle ja alkoi ystäviensä kanssa valmistaa kangaskasseja jaettavaksi ihmisille kaduilla. Ihmiset pitivät kovasti lasten valmistamista kasseista, mutta pian Harshit ystävineen huomasi, että kassien valmistamisessa käsin menisi aivan liian pitkä aika: jos he halusivat tehdä kassin jokaiselle Intialaiselle, kestäisi siinä 28 000 vuotta!

Niinpä lapset menivät paikalliseen tavarataloon, mistä suuri osa kaduilta löytyvistä muovipusseista oli peräisin. He puhuivat kassanhoitajan kanssa, joka ohjasi heidät tavaratalon johtajan luo. Hän lupasi lapsia kuultuaan aloittaa antamaan asiakkailleen prosentin alennuksen ostosten hinnasta, mikäli he käyttäisivät kaupassa omaa kangaskassiaan muovipussin sijasta. Lisäksi Harshit ystävineen järjesti kaduilla näytelmiä, jotka valistivat ihmisiä muovipussien käytön haitoista luonnolle.

Nykyisin Harshitin ystävineen perustamassa The Little Eco Friends-järjestössä toimii jo yli 500 vapaaehtoista ja sen toiminta on laajentunut mm. puiden istuttamiseen ja puistojen siivoamiseen.

Operaatio valtamerten puhdistus

Hollanti,
Boyan Slat
19 vuotta

Keksiäkseen jotakin uutta ei tarvitse aina olla vanha ja kokenut: joskus innovatiivisimmat ideat tulevat nuorilta ja ennakkoluulottomilta.

Tästä todisteena on hollantilainen nuorimies Boyan Slat, joka keksi 19-vuotiaana menetelmän, jolla valtamerten suuret muoviroskalautat voitaisiin siivota. Moni tiedemies oli pohjennut samaa ongelmaa jo pitkään löytämättä merissä kelluvan muovin siivoamiseen ratkaisua: muoviroskan määrä oli niin valtava ja meret niin suuria, että tehtävä oli tuntunut mahdottomalta.

Boyan ei kuitenkaan antanut tämän lannistaa. Hän tutki sinnikkäästi erilaisia vaihtoehtoja ja keksi lopulta, että muoviroskaa saataisiin kerättyä vedestä helpoiten hyödyntämällä merien luonnollisia pyörrevirtauksia. Veden pinnassa kelluvista puomeista hän kehitti ansan, joka oikeaan paikkaan asetettuna keräisi puomien taakse merivirtausten mukanaan tuomaa roskaa.

Boyanin perustama The Ocean Cleanup -projekti keräsi rahaa yksityisiltä lahjoittajilta yli 2 miljoonan euron summan, ja on sen avulla kahdessa vuodessa laajentanut toimintaansa jo yli 25 työntekijään ja sataan puhtaampien merien puolesta toimivaan vapaaehtoiseen.

Tarinoiden lähteet:

- Helsingin Sanomat, 5.7.2015: *19-vuotias keräsi 60 000 euroa Lastensairaalle – saa kansainvälisen palkinnon.*
- Sundem, Garth, 2010. *Real Kids, Real Stories, Real Change: Courageous Actions Around the World.* Free Spirit Publishing.
- *The 20° South Run.* <http://20degreessouthrun.co.za/> (30.10.2015)
- Yle uutiset 11.7.2014. *Onko tämä 19-vuotias ratkaissut valtameren muoviongelman?*